

Nisi granum frumenti cadens in terra mortuum fuerit

(kázání na den mučedníka, S98)

Mistři praví, že toto pšeničné zrna zemře tak, že úplně ztratí svoji podobu, barvu i podstatu. Pokud je přirozenost zrna taková, jako přirozenost kamene, nezůstane mu nic než [trpná] vnímavost. A tak musí zemřít duše, má-li se stát vnímavou pro jiné bytí. Tomu musí tak být, že se člověk staví ke všemu, co se děje, jako by byl mrtev - jinak se Bůh nestane zcela tvou bytostí. Jistě, dává určité dary – světlo a útěchu, a ty máš člověk za veliké, a také jsou veliké; ale Bůh se ti nikdy nedá úplně, pokud se ty úplně neodevzdáš jemu. Nakolik duše v sobě odumře, natolik se stane Bůh její podstatou, a to tak, že nezůstane nic než sjednocenost v bytí, tak jako je jediným bytím mé tělo a má duše.

A náš Pán říká: „Kdo nenávidí svou duši, zachová ji.“ Slovo „duše“ se tady netýká přirozenosti duše. Pro podstatu duše nenalezneme jméno, právě tak, jako pro Boha. Duše také nestárne. Ale protože se vztahuje tělu a intuici, to musí člověk nenávidět, neboť je to nehodné. Proto říká duše v Canticu [Šalamounově]: „Dcery Jeruzalémské, nehleďte na mě, že jsem snědá. Dvojí mi to způsobilo: Za prvé na mě svítilo slunce, za druhé proti mně bojovaly děti mé matky.“ Vše, co je časné a nač kdy svítilo slunce, jsem neřádně milovala. Proto jsou to „děti mé matky, co proti mně bojují“ ne děti mého otce, neboť ty jsou zcela řádné. Proto neříkejte, že jsem snědá. Jsem svou přirozeností krásná a vznešená a zcela příjemná.

„Kdo nenávidí svou duši v tomto světě, ten ji zachová.“ Augustin mluví o dvojím světě a duši nazývá jedním světem; v každém andělu je [tak] celý duchovní svět; neboť vše, co Bůh stvořil, se v každém andělu zračí ještě dokonaleji, než jaké je to samo o sobě, neboť je to [v něm] nehmotné. Ale je to pravé, neboť v andělech je pravda, jen o mrť se liší od prapůvodní Pravdy.

A náš Pán říká: „Kdo mi chce sloužit, ať mne následuje. „ A to ne [takovým] následnictvím, jako [mě] následují někteří lidé, protože se jim to hodí.

A tu by člověk mohl prohlásit: „To náš Pán chce velmi hodně.“ Nechce nic více, nežli aby s námi mohl mít obecnství. Ale dar je podle [míry]

lásky: Protože je Bůh láska, dává se úplně. Toho má v sobě duše přirozený obraz, neboť je úplně [současně] ve všech údech.

Neboť když byla duše stvořena, byla vložena do podstaty bytosti; proto může působit stejně ve všech údech a v každém zvlášť.

A mohli bychom se zeptat, co míní náš Pán, když říká: „Kde jsem já, tam bude se mnou můj služebník?“ Myslí tím snad, že by Bůh chtěl Bohu něco zatajit, co by sdělil duši? V prvotním výronu, kdy Syn vyzařuje z Otce a přesto v něm zůstává, tehdy – ještě nežli se Syn zrodil – chce se jí už dát a obcovat s ní, když ještě setrvává a nevyzařuje [ven], obdařuje ji slávou spolu se Synem. Zrodit je totéž jako obdařit slávou; její oslavení je věčný zrod. Tehdy se [duše] tak naprosto sjednotí [s Bohem], že nemá jiného bytí, nežli totéž bytí, které je jeho [bytí] – taková je podstata duše. A tato [společná] bytnost je počátkem všech [dalších] účinků, které Bůh působí na nebi i na zemi. To je původ a podstata všech jeho božských činů. Duše přichází o svou přirozenost, své bytí a svůj život a rodí se v božství. A to je její oslava. Stane se tak jedním v bytí, že již není rozdílu, jenom [toho, že] Bůh zůstává Bohem a ona duší.